

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

4. juni 2015*

»Præjudiciel forelæggelse — social sikring af vandrende arbejdstagere — forordning (EØF) nr. 1408/71 — artikel 27 — bilag VI, afsnit R, punkt 1, litra a) og b) — begrebet »ret til pension eller rente i medfør af lovgivningen i to eller flere medlemsstater« — naturalydelser — tildeling af en pension med tilbagevirkende kraft i henhold til bopælsmedlemsstatens lovgivning — modtagelse af sundhedsydelser underlagt betingelse om at tegne en obligatorisk sygeforsikring — attest på ikke-forsikringspligt i henhold til bopælsmedlemsstatens lovgivning om obligatorisk sygeforsikring — efterfølgende ingen bidragspligt i denne medlemsstat — tilbagetrækning af denne attest med tilbagevirkende kraft — umuligt at tilslutte sig en obligatorisk sygeforsikring med tilbagevirkende kraft — afbrydelse af en sådan forsikrings dækning ved sygdom — den effektive virkning af forordning nr. 1408/71«

I sag C-543/13,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Centrale Raad van Beroep (Nederlandene) ved afgørelse af 15. oktober 2013, indgået til Domstolen den 17. oktober 2013, i sagen:

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank

mod

E. Fischer-Lintjens,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Ilešič, og dommerne A. Ó Caoimh (refererende dommer), C. Toader, E. Jarašiūnas og C.G. Fernlund,

generaladvokat: P. Mengozzi

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank ved H. van der Most, som befuldmægtiget

— den nederlandske regering ved M. de Ree og M. Bulterman, som befuldmægtigede

* Processprog: nederlandsk.

— den tyske regering ved T. Henze og A. Wiedmann, som befuldmægtigede

— Europa-Kommissionen ved D. Martin og M. van Beek, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 12. februar 2015, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 27 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997 L 28, s. 1), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1992/2006 af 18. december 2006 (EUT L 392, s. 1, herefter »forordning nr. 1408/71«), og af nævnte forordnings bilag VI, afsnit R, punkt 1, litra a) og b).
- 2 Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en tvist mellem Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (bestyrelsen for den sociale sygeforsikringskasse, herefter »SVB«) og E. Fischer-Lintjens vedrørende en tilbagetrækning foretaget af College voor zorgverzekeringens (sygeforsikringsrådet, herefter »CVZ«), en organisation, hvis kompetencer nu udøves af SVB, af en attest, som tjente som bevis for, at E. Fischer-Lintjens ikke havde pligt til at tegne en nederlandsk sygeforsikring, og at hun således ikke skulle betale noget bidrag (herefter »attesten på ikke-forsikringspligt«).

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Artikel 27 i forordning nr. 1408/71 er indeholdt i forordningens afsnit III med overskriften »Særlige bestemmelser om de enkelte arter af ydelser« og i samme afsnits kapitel 1 med overskriften »Sygdom og moderskab«. Denne artikel 27 med overskriften »Ret til pension eller rente i medfør af lovgivningen i flere medlemsstater i tilfælde, hvor der er ret til ydelser i bopælslandet« er affattet således:

»En person, der har ret til pension eller rente efter lovgivningen i to eller flere medlemsstater, herunder lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område den pågældende er bosat, og som har ret til ydelser efter lovgivningen i sidstnævnte medlemsstat, i givet fald under iagttagelse af bestemmelserne i artikel 18 og bilag VI, modtager, ligesom sine familiemedlemmer, disse ydelser fra bopælsstedets institution og for denne institutions regning, som om den pågældende alene var berettiget til pension eller rente efter den sidstnævnte medlemsstats lovgivning.«
- 4 Denne forordnings artikel 28, der er indeholdt i samme kapitel 1 og har overskriften »Ret til pension eller rente i medfør af lovgivningen i en enkelt eller i flere stater i tilfælde, hvor der ikke er ret til ydelser i bopælslandet«, fastsætter de regler vedrørende udredelse og ansvar for at afholde ydelserne, som finder anvendelse på en person, der har ret til pension eller rente efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater, og som ikke har ret til ydelser efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor han er bosat, men for sig selv og sine familiemedlemmer har krav på sådanne ydelser, for så vidt som han vil være berettiget hertil efter lovgivningen i den medlemsstat eller i mindst én af de medlemsstater, som det påhviler at yde pension, såfremt han var bosat i den pågældende medlemsstat.

- 5 Samme forordnings artikel 84a med overskriften »Forholdet mellem institutionerne og de personer, der er omfattet af denne forordning«, fastsætter følgende:

»1. Institutionerne og de personer, der er omfattet af denne forordning, har en gensidig forpligtelse til oplysning og samarbejde med henblik på at sikre, at denne forordning anvendes korrekt.

Institutionerne besvarer i overensstemmelse med princippet om god forvaltningsskik alle forespørgsler inden for en rimelig frist og giver i den forbindelse de berørte personer alle oplysninger, der er nødvendige for at udøve deres rettigheder i henhold til denne forordning.

De pågældende skal hurtigst muligt underrette institutionerne i den kompetente stat og bopælsstaten om enhver ændring i deres personlige forhold eller familiemæssige situation, der har betydning for deres ret til ydelser ifølge forordningen.

2. Manglende opfyldelse af den i stk. 1, tredje afsnit, nævnte oplysningspligt kan give anledning til foranstaltninger i henhold til den nationale lovgivning, som står i et rimeligt forhold til overtrædelsen. Disse foranstaltninger skal ikke desto mindre svare til dem, der finder anvendelse i lignende situationer, der henhører under national lovgivning, ligesom de ikke i praksis må gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der er tillagt de berørte ved forordningen.

[...]«

- 6 Samme forordnings bilag VI med overskriften »Særregler for anvendelsen af visse medlemsstaters lovgivning« indeholder et afsnit R, under hvilket punkt 1 med overskriften »Sygeforsikring« i litra a), og b), bestemmer følgende:

»a) For så vidt angår retten til naturalydelser i henhold til nederlandsk lovgivning forstås ved ydelsesberettigede personer ved gennemførelsen af afsnit III, kapitel 1 og 4, i denne forordning:

- i) personer, der er i henhold til artikel 2 i Zorgverzekeringswet (lov om sygeforsikring, herefter »Zvw«) har pligt til at tegne en forsikring i en sygeforsikringsinstitution

[...]

- b) De under litra a), nr. i), omhandlede personer skal i henhold til (Zvw) tegne en forsikring i en sygeforsikringsinstitution [...]«

Nederlandsk ret

Lov om almindelig aldersforsikring

- 7 Artikel 14, stk. 1, i Algemene ouderdomswet (lov om almindelig aldersforsikring, herefter »AOW«) fastsætter følgende:

»Alderspension og forhøjelse af alderspensionens størrelse bevilges efter ansøgning af Sociale verzekeringsbank.«

- 8 AOW's artikel 16 bestemmer følgende:

»1. Alderspensionen ydes fra den første dag i den måned, hvori den pågældende opfylder betingelserne for ret til en alderspension.

2. Uanset bestemmelserne i stk. 1 kan en alderspension ikke ydes tidligere end et år før den første dag i den måned, hvori ansøgningen blev indgivet, eller hvori pensionen blev bevilget ex officio. I særlige tilfælde kan Sociale verzekeringsbank fastsætte undtagelser fra ovenstående bestemmelser.«

Lov om særlige sygeforsikringer

- 9 Artikel 5, stk. 1 og 4, i Algemene wet bijzondere ziektekosten (den almindelige lov om særlige sygeforsikringer, herefter »AWBZ«) bestemmer følgende:

»1. Forsikret i henhold til denne lovs bestemmelser er:

- a) en person, som har bopæl her i landet
- b) en person, som ikke har bopæl her i landet, men som har været indkomstskattepligtig som følge af en lønnet beskæftigelse i Nederlandene.

[...]

4. Uanset stk. 1 kan kredsen af forsikrede udvides eller begrænses ved administrative forskrifter eller i henhold til sådanne forskrifter.«

- 10 AWBZ's artikel 5c har følgende ordlyd:

»Sociale verzekeringsbank afgør ex officio, og i givet fald efter ansøgning, om en fysisk person opfylder de betingelser, der er fastsat i artikel 5 eller artikel 5b eller i henhold til disse artikler, for at være forsikret i overensstemmelse med denne lov.«

Dekret af 1999 om udvidelse og begrænsning af kredsen af forsikrede i sociale forsikringer

- 11 Artikel 21, stk. 1 og 6, i Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekering 1999 (dekret af 1999 om udvidelse og begrænsning af kredsen af forsikrede i sociale forsikringer, herefter »KB 746«) fastsætter følgende:

»1. Ikke-forsikret i henhold til [AWBZ] er de personer, som har bopæl i Nederlandene, men som i henhold til en forordning fra Rådet for De Europæiske Fællesskaber, eller en aftale om social sikring indgået af Nederlandene med en eller flere andre stater, har ret til ydelser, som i princippet ydes af en anden medlemsstat i Den Europæiske Union eller en anden stat, der er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, eller en stat, med hvilken Nederlandene har indgået en aftale om social sikring.

[...]

6. Efter ansøgning fra en person, der omhandles i stk. 1-4, udsteder Sociale verzekeringsbank en attest på ikke-forsikringspligt.«

Lov om sygeforsikring

- 12 I henhold til Zvw's artikel 2, stk. 1, bestemmes følgende:

»Enhver, som i henhold til AWBZ og de i medfør af denne lov baserede regler automatisk er forsikret, har pligt til at forsikre sig eller lade sig forsikre ved en sygeforsikring mod den i artikel 10 omhandlede risiko.«

13 Zvw's artikel 3, stk. 1, bestemmer følgende:

»En sygeforsikringsgiver har pligt til på anmodning at indgå en sygeforsikringskontrakt med eller til fordel for enhver forsikringspligtig, som bor i forsikringsgiverens aktivitetsområde, og med eller til fordel for enhver forsikringspligtig, der bor i udlandet.«

14 Zvw's artikel 5, stk. 1 og 5, i bestemmer følgende:

»1. Sygeforsikringen træder i kraft fra den dag, hvorpå sygeforsikringsgiveren modtager den i artikel 3, stk. 1, [...] omhandlede ansøgning.

[...]

5. Sygeforsikringen har, i givet fald uanset artikel 925, stk. 1, i bog 7 i Burgerlijk Wetboek (den nederlandske civile lovbog), tilbagevirkende kraft:

a) fra den dag, hvor forsikringspligten opstod, såfremt forsikringen træder i kraft, inden fire måneder efter denne pligt opstod.

[...]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

15 E. Fischer-Lintjens boede fra sin fødsel, den 1. december 1934, til den 1. september 1970 i Nederlandene. Derefter boede hun i Tyskland indtil den 1. maj 2006, hvor hun rejste tilbage til Nederlandene, og hvor hun siden har boet.

16 Fra oktober 2004 har E. Fischer-Lintjens oppebåret en enkepension fra den kompetente tyske institution. Hun forlod i 2006 Tyskland for at bosætte sig i Nederlandene og indmeldte sig ved hjælp af en E 121-formular i det nederlandske sygeforsikringsselskab CZ (»herefter CZ«) og kunne fra den 1. juni 2006 modtage ydelser i henhold til artikel 28 i forordning nr. 1408/71 i Nederlandene på den kompetente tyske institutions regning. E. Fischer-Lintjens betalte bidrag til sin sygeforsikring i Tyskland.

17 Den 20. oktober 2006 fik E. Fischer-Lintjens fra CVZ attesten på ikke-forsikringspligt i henhold til AWBZ, som over for den nederlandske bidragsopkrævende myndighed tjente som bevis for, at der ikke skulle betales bidrag i Nederlandene. E. Fischer-Lintjens angav på den formular, som hun skulle udfylde for at modtage denne attest, at hun ikke modtog nogen pensioner eller ydelser i henhold til den nederlandske lovgivning, men en pension i henhold til den tyske lovgivning.

18 Den samme attest var, ved uændrede omstændigheder, gyldig i perioden fra den 1. juni 2006 til den 31. december 2010.

19 Selv om E. Fischer-Lintjens var fyldt 65 år, hvilket gav hende ret til pension i Nederlandene fra den 1. december 1999 i henhold til AOW, ansøgte hun først om denne pension i maj 2007. Ifølge den forelæggende ret var E. Fischer-Lintjens før indgivelsen af sin ansøgning fejlagtigt af den opfattelse, at hun ikke havde ret til pension.

20 Ved en afgørelse af 8. november 2007, ændret den 24. april 2008, tilkendte og udbetalte SVB i henhold til AOW's artikel 16, stk. 2, E. Fischer-Lintjens en pension med et års tilbagevirkende kraft regnet fra datoen for den første dag i den måned, hvori ansøgningen blev indgivet, dvs. fra den 1. maj 2006.

- 21 E. Fischer-Lintjens oplyste hverken CZ eller CVZ eller den tyske sygeforsikring om denne ændring i hendes situation før oktober 2010.
- 22 Den 21. oktober 2010 udfyldte E. Fischer-Lintjens i forbindelse med hendes ansøgning om forlængelse af attesten på ikke-forsikringspligt en formular fra CVZ og erklærede deri at havde modtaget en alderspension i henhold til AOW siden den 1. maj 2006.
- 23 Ved en afgørelse af 2. november 2010 meddelte CVZ E. Fischer-Lintjens, at hun var forsikringspligtig i henhold til AWBZ og Zvw, og at hun derfor skulle betale bidrag i Nederlandene, eftersom hun ikke længere befandt sig i en af de i artikel 21, stk. 1, i KB 746 omhandlede situationer og følgelig havde været forsikringspligtig siden juni 2006. Følgelig tilbagetrak CVZ E. Fischer-Lintjens' attest på ikke-forsikringspligt (herefter »afgørelsen om tilbagetrækning«), og CZ opsagde dets sygeforsikringskontrakt. Tilbagetrækningen og opsigelsen skete med tilbagevirkende kraft fra den 1. juni 2006.
- 24 Efterfølgende tilbagebetalte den tyske sygeforsikringsinstitution bidragsbeløb på mere end 5 000 EUR, som E. Fischer-Lintjens havde indbetalt i Tyskland siden den 1. juni 2006.
- 25 CZ anmodede efterfølgende E. Fischer-Lintjens om at tilbagebetale et beløb på mere end 11 000 EUR i sundhedsudgifter, som CZ havde refunderet den nævnte tyske institution. Ifølge CVZ kan sygeforsikringen i medfør af Zvw's artikel 5, stk. 5, kun have tilbagevirkende kraft, hvis den er tegnet inden fire måneder efter, at forsikringspligten opstod. E. Fischer-Lintjens skulle derfor selv betale de sundhedsudgifter, der var refunderet denne tyske institution for den periode, hvor hun ikke var dækket af en sygeforsikring, dvs. mellem juni 2006 og den 1. juli 2010, idet E. Fischer-Lintjens fra denne sidstnævnte dato havde haft en nederlandsk sygeforsikring.
- 26 Den 7. december 2010 sendte sidstnævnte en klage til CVZ over afgørelsen om tilbagetrækning.
- 27 Fra den 15. marts 2011 har SVB været det kompetente organ for fritagelse for forsikringspligt i henhold til AWBZ og udstedelse af attester på ikke-forsikringspligt. De attester, der blev udstedt før denne dato af CVZ, betragtes som værende udstedt af SVB.
- 28 Ved en afgørelse af 21. april 2011 afslog SVB E. Fischer-Lintjens' klage over afgørelsen om tilbagetrækning. Ved dom af 17. januar 2012 gav Rechtbank Roermond (retten i Roermond) E. Fischer-Lintjens medhold i hendes søgsmål til prøvelse af denne afgørelse. Ifølge denne ret havde attesten på ikke-forsikringspligt, som E. Fischer-Lintjens havde modtaget, til formål at skabe retsvirkninger, som ikke kunne ophæves ved tilbagetrækningen af denne attest.
- 29 SVB har appelleret denne dom til Centrale Raad van Beroep (central forvaltningsdomstol) og gjort gældende, at attesten på ikke-forsikringspligt var et rent konstaterende dokument, ligesom blanket E 121. Ifølge SVB kan der ikke udledes nogen retsvirkninger af nationale bestemmelser, som fraviger de retsvirkninger, der følger af anvendelsen af forordning nr. 1408/71.
- 30 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at SVB var beføjet til at tilbagetrække attesten på ikke-forsikringspligt med tilbagevirkende kraft, men at SVB herved ikke tog tilstrækkeligt hensyn til E. Fischer-Lintjens interesser. Den forelæggende ret finder, at det bl.a. følger af retssikkerhedsprincippet, at den faktiske kompetence til at tilkende pension og afholde udgifterne til naturalydelse først opstår fra datoen for afgørelsen om tilkendelse af den ansøgte pension, hvori det fastslås, at den pågældende faktisk har ret hertil. Af denne grund spørger retten, fra hvilket tidspunkt E. Fischer-Lintjens faktisk havde »ret til« den i hovedsagen omhandlede pension i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i den nævnte forordnings artikel 27, da det, i det omfang denne bestemmelse finder anvendelse med tilbagevirkende kraft, ifølge den forelæggende ret i princippet ville føre til en række retsvirkninger med tilbagevirkende kraft, herunder, som i det foreliggende tilfælde, forpligtelsen til at have en nederlandsk sygeforsikring.

31 Under disse omstændigheder har Centrale Raad van Beroep besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Skal begrebet »ret til« i artikel 27 ff. i forordning nr. 1408/71 fortolkes således, at for fastlæggelsen af, fra hvilket tidspunkt der er ret til pension eller rente, er tidspunktet for vedtagelsen af en afgørelse om tildeling, i henhold til hvilken pensionen er blevet udbetalt, eller [begyndelses]tidspunktet for den med tilbagevirkende kraft tilkendte pension, afgørende?
- 2) Såfremt der med begrebet »ret til« sigtes til begyndelsestidspunktet for den med tilbagevirkende kraft tilkendte pension:

Er det foreneligt hermed, at en pensionsberettiget, der er omfattet af artikel 27 i forordning nr. 1408/71, efter nederlandsk lovgivning ikke kan tegne en sygeforsikring med den samme tilbagevirkende kraft?»

Om de præjudicielle spørgsmål

- 32 Det må indledningsvis fastslås, at spørgsmålene er rejst under de særlige omstændigheder, der foreligger i hovedsagen, hvor en nederlandsk pension dels blev tildelt E. Fischer-Lintjens i november 2007 med tilbagevirkende kraft fra den 1. maj 2006, og hvor E. Fischer-Lintjens med attesten på ikke-forsikringspligt af 20. oktober 2006 dels kunne bevise over for den nederlandske bidragsopkrævende myndighed, at hun ikke var omfattet af den forpligtelse, som følger af Zvw's artikel 2, stk. 1, sammenholdt med bilag VI, afsnit R, punkt 1, litra a), i forordning nr. 1408/71, til at tegne en obligatorisk nederlandsk sygeforsikring, eftersom hun var omfattet af anvendelsesområdet for denne forordnings artikel 28 og derfor havde ret til ydelser ved sygdom i Nederlandene på den kompetente tyske institutions regning. Attesten på ikke-forsikringspligt blev imidlertid tilbagekaldt den 2. november 2010 med tilbagevirkende kraft fra den 1. juni 2006.
- 33 Det bemærkes i denne forbindelse, at pensionsmodtagere i medfør af lovgivningerne i to eller flere medlemsstater, herunder lovgivningen i Nederlandene, hvor de bor, ifølge den nævnte forordnings bilag VI, afsnit R, punkt 1, litra a) og b), for, på den kompetente nederlandske institutions regning, at få ret til ydelser ved sygdom i medfør af denne sidstnævnte medlemsstats lovgivning i medfør af samme forordnings artikel 27 skal forsikre sig hos en sygeforsikringsinstitution i henhold til Zvw's artikel 2. Det er ubestridt, at denne forsikring ifølge Zvw's artikel 5, stk. 1 og 5, kun kan have tilbagevirkende kraft, hvis den er tegnet inden fire måneder efter, at forsikringspligten opstod.
- 34 Ifølge den forelæggende ret skal det således fastsættes, fra hvilken dato E. Fischer-Lintjens har haft ret til de nævnte ydelser i Nederlandene på den kompetente nederlandske institutions regning, idet denne dato svarer til datoen for, hvornår E. Fischer-Lintjens ophørte med at være omfattet af artikel 28 i forordning nr. 1408/71 for i stedet at være omfattet af dennes artikel 27. Den forelæggende ret har dog præciseret, at anvendelsen af Zvw's artikel 2 og artikel 5, stk. 5, uanset hvilken dato, der er tale om, vil kunne fratage E. Fischer-Lintjens en sygeforsikring for en bestemt periode, for så vidt som disse bestemmelser er til hinder for indgåelsen af en sådan forsikring med tilbagevirkende kraft under omstændigheder som dem, der kendetegner E. Fischer-Lintjens' situation. Den nævnte ret har imidlertid anført, at det kan antages, at afbrydelsen af E. Fischer-Lintjens' sygeforsikring i perioden mellem den 8. november 2007, som er datoen for den første udbetaling af den nederlandske pension til E. Fischer-Lintjens, og den 1. juli 2010, som er datoen for E. Fischer-Lintjens' tilslutning til en nederlandsk sygeforsikring, kun kan tilskrives denne sidstnævntes forsinkede tilslutning til en nederlandsk forsikringsgiver. E. Fischer-Lintjens bør derfor bære den deraf følgende skade alene.
- 35 Følgelig ønsker den forelæggende ret med sine spørgsmål, som må undersøges under ét, nærmere bestemt oplyst, om artikel 27 i forordning nr. 1408/71, sammenholdt med forordningens bilag VI, afsnit R, punkt 1, litra a) og b), skal fortolkes således, at den under omstændigheder som de i

hovedsagen foreliggende er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter det ikke er muligt for en modtager af en pension, som ydes af denne medlemsstat med et års tilbagevirkende kraft, at tilslutte sig en obligatorisk sygeforsikring med samme tilbagevirkende kraft.

- 36 Det skal således afgøres, fra hvilken dato Nederlandene, under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende, er blevet kompetent i medfør af den nævnte artikel 27 i forordning nr. 1408/71 i forhold til en pensionsmodtager som E. Fischer-Lintjens.
- 37 I denne henseende indeholder den nævnte forordnings bestemmelser, der fastsætter, hvilken lovgivning der skal anvendes, et sæt udtømmende kollisionsnormer, således at lovgiver i den enkelte medlemsstat herefter ikke er beføjet til at fastlægge rækkevidden af og anvendelsesbetingelserne for national lovgivning for så vidt angår de omfattede personer samt det område, inden for hvilket de nationale forskrifter finder anvendelse (jf. bl.a. dom van Delft m.fl., C-345/09, EU:C:2010:610, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis).
- 38 Da de ved forordning nr. 1408/71 fastsatte kollisionsnormer således pålægges medlemsstaterne på bindende vis, har Domstolen allerede fastslået, at det så meget desto mindre kan være tilladt for de socialt forsikrede, der henhører under disse bestemmelsers anvendelsesområde, at modarbejde virkningen ved at have en valget til at unddrage sig denne. Anvendelsen af den lovvalgsordning, der er indført ved denne forordning, afhænger nemlig kun af den objektive situation, som den berørte arbejdstager befinder sig i (jf. i denne retning dom van Delft m.fl., C-345/09, EU:C:2010:610, præmis 52 og den deri nævnte retspraksis).
- 39 Det bemærkes ligeledes, at ifølge Domstolens faste praksis har bestemmelserne i nævnte forordning om bestemmelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes, ikke alene til formål at undgå en samtidig anvendelse af flere nationale lovgivninger og de komplikationer, som dette kan medføre, men også at forhindre, at personer, som er omfattet af samme forordnings anvendelsesområde, mister deres beskyttelse med hensyn til social sikring, fordi ingen lovgivning finder anvendelse på dem (jf. i denne retning dom Mulders, C-548/11, EU:C:2013:249, præmis 39 og den deri nævnte retspraksis).
- 40 Det følger heraf, således som generaladvokaten har anført i punkt 41 i forslaget til afgørelse, at et af formålene med kollisionsnormerne i forordning nr. 1408/71 er, at enhver socialsikret, som er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, skal være dækket kontinuerligt, uden at denne kontinuerlighed kan påvirkes af enkeltpersoners eller medlemsstaternes kompetente institutioners skønsmæssige valg.
- 41 I denne henseende vedrører nævnte forordnings artikel 27 den person, der har ret til pension eller rente efter lovgivningen i to eller flere medlemsstater, herunder lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, og som har ret til sygdoms- og moderskabsydelse i denne sidstnævnte stat. Denne artikel, sammenholdt med samme forordnings artikel 28, har til formål at fastlægge dels, hvilken institution det påhviler at udrede sygdoms- og moderskabsydelse til de personer, der har ret til pension eller renter, dels hvilken institution der skal afholde udgiften hertil (jf. i denne retning dom Rundgren, C-389/99, EU:C:2001:264, præmis 43 og 44).
- 42 Den ordning, der er indført ved disse artikler, indfører således en forbindelse mellem kompetencen til at udrede pensionerne eller renterne og forpligtelsen til at afholde udgifterne til naturalydelse, idet denne forpligtelse er accessorisk til en effektiv kompetence med hensyn til pensioner. Derfor kan udgifterne til naturalydelse ikke pålægges institutionen i en medlemsstat, der kun har en eventuel kompetence med hensyn til pensioner. Det følger heraf, at artikel 27 i forordning nr. 1408/71, i lighed med denne forordnings artikel 28, når den henviser til en ret til pension eller rente, sigter til en pension eller en rente, der faktisk udbetales til den pågældende (jf. i denne retning dom Rundgren, C-389/99, EU:C:2001:264, præmis 47).

- 43 Således må en modtager, som befinder sig i en situation svarende til E. Fischer-Lintjens' situation, anses for at have ret til en nederlandsk pension som omhandlet i artikel 27 i forordning nr. 1408/71 fra begyndelsen af den periode, for hvilken denne pension faktisk er blevet udbetalt til denne person, uanset tidspunktet for, hvornår retten til denne pension formelt blev fastslået. Der er således ret til en sådan pension i hele denne periode, herunder, i givet fald, når denne begynder før datoen for afgørelsen om tildeling af denne pension.
- 44 I det foreliggende tilfælde er det ubestridt, at den i hovedsagen omhandlede pension rent faktisk er blevet udbetalt i medfør af den nederlandske lovgivning til E. Fischer-Lintjens i den periode, der begyndte den 1. maj 2006. Derfor var der fra denne dato »ret til« denne, som omhandlet i artikel 27 i forordning nr. 1408/71, med henblik på tildeling af ydelser til E. Fischer-Lintjens.
- 45 Som anført i den tyske regerings skriftlige indlæg, medfører enhver anden fortolkning af begrebet »ret til« som omhandlet i denne artikel 27 endvidere, at den tidsmæssige anvendelighed af en medlemsstats kompetence med hensyn til ydelser, der er ret til i medfør af denne forordning, vil afhænge af hurtigheden af de nationale administrationers behandling af ansøgninger om pensioner eller renter, hvilket, som Domstolen allerede har fastslået i denne doms præmis 40, ville være i strid med et af de med den nævnte forordning forfulgte mål, som er at sikre, at enhver socialsikret, som er omfattet af samme forordnings anvendelsesområde, dækkes på en kontinuerlig måde.
- 46 Det fremgår i øvrigt af de for Domstolen fremlagte oplysninger, der ikke er blevet bestridt, at E. Fischer-Lintjens efter tilbagetrækningen med tilbagevirkende kraft af attesten på ikke-forsikringspligt ikke længere havde sygeforsikring i perioden mellem juni 2006 og den 1. juli 2010, selv om hun allerede havde betalt sygeforsikringsbidragene i Tyskland for denne periode, der på grund af afgørelsen om tilbagetrækning derefter blev udbetalt til hende.
- 47 I denne henseende har den nederlandske regering i sine skriftlige indlæg forklaret, at enhver tilbagevirkende kraft af nederlandske sygeforsikringer i princippet er udelukket ved den i hovedsagen omhandlede nederlandske lovgivning, henset til formålet, særligt med forsikringer, om at sikre fremtidige skader, som ikke er indtruffet på tidspunktet for forsikringens indgåelse, og formålet om at tilskynde de personer, som efter nederlandsk ret har pligt til at indgå en forsikringsaftale, til at indgå den snarest muligt. Et sådant fravær af tilbagevirkende kraft sikrer den solidaritet, som er grundlaget for sygeforsikringsordningen, og forhindrer misbrug. Den nederlandske lovgiver har dog, uanset dette generelle princip om udelukkelse, fastsat en begrænset undtagelse, i medfør af hvilken denne forsikring, når sygeforsikringen begynder at løbe inden for en frist på fire måneder, efter at forsikringspligten opstod, har tilbagevirkende kraft indtil den dag, hvor denne pligt opstod. Denne virkning er derfor begrænset til fire måneder, når den finder anvendelse, hvilket ikke kan være tilfældet i hovedsagen, eftersom E. Fischer-Lintjens' forsikringspligt opstod den 1. maj 2006.
- 48 Det kan ganske vist være tilladt for en medlemsstat at begrænse muligheden for at tegne en sygeforsikring med tilbagevirkende kraft med det formål at opfordre de personer, som har pligt til at tegne en sådan forsikring, til at gøre det snarest muligt. Domstolen har således allerede fastslået, at en bidragspligt, som beror på, at der består en ret til ydelser, selv når der ikke faktisk opnås sådanne ydelser, indgår i det solidaritetsprincip, der er forbundet med de nationale sociale forsikringsordninger, eftersom de forsikrede i fravær af en sådan pligt kunne tilskyndes til først at bidrage til finansieringen af denne ordning, når forsikringsbegivenheden indtræder (jf. i denne retning dom van Delft m.fl., C-345/09, EU:C:2010:610, præmis 75).
- 49 Betingelserne for tilslutning til medlemsstaternes socialsikringsystemer, hvis indretning er omfattet af medlemsstaternes kompetence, skal imidlertid overholde EU-retten og kan ikke have til virkning at udelukke de personer, hvorpå en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede i henhold til forordning nr. 1408/71 finder anvendelse, fra anvendelsesområdet for samme lovgivning (jf. i denne retning domme Kits van Heijningen, C-2/89, EU:C:1990:183, præmis 20, og Salemink, C-347/10, EU:C:2012:17, præmis 38-40).

- 50 Det må, således som generaladvokaten nærmere bestemt har bemærket i punkt 53 og 54 i sit forslag til afgørelse, konstateres, at en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede bevirker, at en person, der af myndighederne i bopælsmedlemsstaten i medfør af nævnte forordnings artikel 27 får tilkendt udbetaling af en pension med tilbagevirkende kraft på mere end fire måneder regnet fra datoen for afgørelsen om bevilling af denne pension, derefter vil være i en situation, hvor det er umuligt at opfylde sine retlige forpligtelser og tegne en sygeforsikring i denne medlemsstat inden for en frist, der gør det muligt for denne person at opnå en tilbagevirkende kraft på mere end fire måneder, selv om personen indtil dette tidspunkt havde en sygeforsikring for en anden medlemsstats kompetente institutions regning.
- 51 I det foreliggende tilfælde er det således ubestridt, at selv om E. Fischer-Lintjens den 8. november 2007, dvs. datoen for vedtagelsen af SVB's afgørelse, hvorved hendes ret til en pension i Nederlandene med tilbagevirkende kraft fra den 1. maj 2006 blev fastslået, havde oplyst de kompetente nederlandske organer om den omstændighed, at hun modtog en tysk pension, havde hun som følge af begrænsningen i Zwv's artikel 5, stk. 5, ikke kunnet tilslutte sig en obligatorisk sygeforsikring, som dækkede hende fra den 1. maj 2006. Under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede synes det under alle omstændigheder at have været umuligt for E. Fischer-Lintjens at undgå en afbrydelse af en sådan forsikrings dækningsperiode.
- 52 I overensstemmelse med den retspraksis, der er anført i denne doms præmis 39, kan en forsikret som E. Fischer-Lintjens, der er omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 1408/71, ikke fratages beskyttelse på det sociale område, fordi ingen lovgivning finder anvendelse på hende (jf. analogt dom Kuusijärvi, C-275/96, EU:C:1998:279, præmis 28).
- 53 Heraf følger, således som generaladvokaten har bemærket i punkt 55 og 56 i sit forslag til afgørelse, at den begrænsning, der er opstillet i bestemmelserne i en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der medfører, at en person, der befinder sig i en situation, som er identisk med E. Fischer-Lintjens' situation, ikke er i stand til at opfylde de forpligtelser, der påhviler ham i medfør af artikel 27 i forordning nr. 1408/71 og denne forordnings bilag VI, afsnit R, punkt 1, litra a) og b), krænker den effektive virkning af det system af kollisionsnormer, som er indført ved den nævnte forordning, og krænker de forpligtelser, der påhviler de socialsikrede i medfør af denne forordning. Navnlig kan den effektive virkning af dette system, der er bindende for både medlemsstaterne og de berørte personer, ikke sikres, hvis disse medlemsstater gennem deres nationale lovgivninger er i stand til at fratage en berørt, såsom E. Fischer-Lintjens, muligheden for fuldt ud at opfylde de forpligtelser, som påhviler hende i henhold til samme forordning.
- 54 I denne henseende kan den nederlandske regerings argument om, at afbrydelsen af E. Fischer-Lintjens' sygeforsikring, navnlig i perioden mellem november 2007 og juli 2010, alene skyldtes den omstændighed, at hun ikke havde oplyst den kompetente nederlandske institution om ændringen af hendes rettigheder til en pension, ikke tiltrædes.
- 55 Ganske vist fastsætter artikel 84a, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 en gensidig forpligtelse til oplysning og samarbejde mellem de kompetente institutioner og personer omfattet af denne forordning. Hvis disse personer er forpligtet til at oplyse disse institutioner hurtigst muligt om enhver ændring i deres personlige eller familiemæssige situation, som påvirker deres ret til ydelser i henhold til den nævnte forordning, er institutionerne, som svar på de nævnte personers ansøgninger vedrørende den samme forordning, nemlig forpligtet til at give alle oplysninger, der er nødvendige for udøvelsen af de rettigheder, der tillægges disse personer ved forordning nr. 1408/71.
- 56 Disse oplysninger vil i givet fald kunne omfatte tilstrækkelige data til at gøre det muligt for en person under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende at forstå, at hun havde en pligt til at tegne en sygeforsikring i Nederlandene.

- 57 Imidlertid bemærkes, at den manglende opfyldelse af den i artikel 84a, stk. 1, tredje afsnit, nævnte oplysningspligt ifølge samme forordnings artikel 84a, stk. 2, kun kan give anledning til foranstaltninger i henhold til den nationale lovgivning, som står i et rimeligt forhold til overtrædelsen, og som dels skal svare til dem, som finder anvendelse i lignende situationer, der henhører under national lovgivning, dels i praksis ikke må gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, som er tillagt de berørte ved denne forordning.
- 58 Dette er ikke tilfældet, hvis anvendelsen af en national lovgivning skulle føre til, at en person i en situation, der er identisk med E. Fischer-Lintjens' situation, fratages enhver beskyttelse på det sociale område i en bestemt periode, uden at alle de relevante omstændigheder, bl.a. dem, som vedrører hans personlige situation, såsom alder, sundhedstilstand og ophold uden for Nederlandene i en længere periode, tages i betragtning. Endvidere er den omstændighed, at E. Fischer-Lintjens i perioden fra november 2007 til oktober 2010 indbetalte til en sygeforsikring i Tyskland, af særlig betydning.
- 59 Henset til alle de ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 27 i forordning nr. 1408/71, sammenholdt med forordningens bilag VI, afsnit R, punkt 1, litra a) og b), skal fortolkes således, at en person under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede skal anses for at have ret til pension fra begyndelsen af den periode, for hvilken denne pension rent faktisk er blevet udbetalt til denne person, uanset tidspunktet for, hvornår retten til denne pension formelt blev fastslået, og herunder, i givet fald, når denne begynder at løbe før datoen for afgørelsen om tildeling af samme pension. Artikel 27 og artikel 84a i forordning nr. 1408/71, sammenholdt med forordningens bilag VI, afsnit R, punkt 1, litra a) og b), skal fortolkes således, at de under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter det ikke er muligt for en modtager af en pension, som ydes af denne medlemsstat med et års tilbagevirkende kraft, at tilslutte sig en obligatorisk sygeforsikring med samme tilbagevirkende kraft, og som bevirker, at denne modtager fratages enhver beskyttelse på det sociale område, uden at alle de relevante omstændigheder, bl.a. de omstændigheder, som vedrører dennes personlige situation, tages i betragtning.

Sagens omkostninger

- 60 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 27 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1992/2006 af 18. december 2006, sammenholdt med bilag VI, afsnit R, punkt 1, litra a) og b), i den nævnte forordning nr. 1408/71, skal fortolkes således, at en person under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede skal anses for at have ret til pension fra begyndelsen af den periode, for hvilken denne pension rent faktisk er blevet udbetalt til denne person, uanset tidspunktet for, hvornår retten til denne pension formelt blev fastslået, og herunder, i givet fald, når denne begynder at løbe før datoen for afgørelsen om tildeling af samme pension.

Artikel 27 og artikel 84a i forordning nr. 1408/71, sammenholdt med forordningens bilag VI, afsnit R, punkt 1, litra a) og b), skal fortolkes således, at de under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter det ikke er muligt for en modtager af en pension, som ydes af denne medlemsstat med et års tilbagevirkende

kraft, at tilslutte sig en obligatorisk sygeforsikring med samme tilbagevirkende kraft, og som bevirker, at denne modtager fratages enhver beskyttelse på det sociale område, uden at alle de relevante omstændigheder, bl.a. de omstændigheder, som vedrører dennes personlige situation, tages i betragtning.

Underskrifter